

มุมมองการพัฒนาสินค้า สหกรณ์ และสินค้าโอท็อป

สินค้าสหกรณ์และสินค้าโอท็อป เป็นสินค้าที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายให้แต่ละชุมชนได้นำภูมิปัญญา วิถีชีวิต และวัฒนธรรมในท้องถิ่น มาพัฒนาปัจจัยการผลิตที่มีให้เกิดเป็นสินค้า และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า รวมทั้งสร้างอาชีพ สร้างรายได้ทั้งในและนอกฤดูกาลเพาะปลูก

แต่ที่ผ่านมามีความต้องการของผู้บริโภค หรืออุปสงค์ในสินค้านี้ยังคงไม่ถูกตอบสนองได้ตรงกับความต้องการของตลาด จึงเป็นที่มาของความจำเป็นที่ต้องพัฒนาสินค้าสหกรณ์และโอท็อป ซึ่งพอสรุปเป็นประเด็นสำคัญๆ ได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการจำเป็นต้องได้รับการรับรองมาตรฐานด้านกรรมวิธีในการผลิต ความสะอาด

ถูกหลักอนามัยและมีความปลอดภัย การได้รับเครื่องหมายควบคุมคุณภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแสดงไว้บนตัวสินค้า/บรรจุภัณฑ์สินค้านั้น เป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้สินค้าสหกรณ์นั้น จะมีการใช้ตราสินค้ากลุ่มสหกรณ์และคณะกรรมการควบคุมมาตรฐานสหกรณ์ดำเนินการอยู่แล้ว ในขณะที่เดียวกันสินค้าโอท็อป มีการแบ่งคุณภาพสินค้าเป็น 5 ระดับ หรือ 5 ดาว จากคณะกรรมการดำเนินโครงการประกวดผลิตภัณฑ์โอท็อป ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของกลุ่มผู้ผลิตที่ต้องกระตือรือร้นตระหนักและให้ความสำคัญกับการสร้างมาตรฐานร่วมกัน

2. กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการจำเป็นต้องสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า โดยการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ หรือหีบห่อ

ให้มีความสวยงาม โดดเด่นมีเอกลักษณ์ รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ได้อย่างชัดเจนครบถ้วน เช่น ไข่เค็มไชยา อาจพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีลักษณะเป็นช่องบรรจุไข่ หรือกล่องมีสีที่สวยงาม มีภาพหรือรูปไข่เปิดแสดงรายละเอียดสินค้า เป็นต้น

3. ภาครัฐต้องหาช่องทางจัดจำหน่ายหรือตลาด เพื่อกระจายสินค้าไปสู่ตลาดเป้าหมายให้ทั่วถึง ได้แก่ หน้าร้าน ตลาดสด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์แสดงสินค้า

ตัวแทนจำหน่ายร้านค้า ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ฯลฯ หรือจัดหาพื้นที่ขายสินค้าโดยให้กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการเป็นผู้ดำเนินการขายของอยู่หน้าร้านของตนเอง และหากมีงานแสดงสินค้าที่จัดขึ้นตามโอกาสพิเศษ ก็จัดส่งร้านค้า/ตัวแทนไปร่วมออกจากร้าน กล่าวคือ ให้จัดช่องทางการจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง ผ่านหน้าร้านหรือการขายเองมากกว่า การออกจากร่วมงานเฉพาะงานแสดงสินค้าตามโอกาสที่จัดขึ้นไม่กี่ครั้งในแต่ละปี

4. สร้างตราสินค้าของกลุ่มหรือของผู้ประกอบการให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ให้เกิดการจดจำแก่ผู้บริโภคผ่านสื่อการตลาดต่างๆ เช่น ผู้ประกอบการให้ส่วนลด ของแถม ตัวอย่างสินค้าแก่ผู้บริโภค หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ช่วยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เป็นต้น

5. ภาครัฐต้องให้การสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนาสินค้าเดิมให้แตกเป็นสายผลิตภัณฑ์ สนับสนุนเงินทุนและเทคโนโลยี รวมทั้งพัฒนากระบวนการผลิต และมีมือแรงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น จัดส่งวิทยากรไปอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาสินค้าให้มีความหลากหลาย

ทั้งนี้สิ่งสำคัญ คือ ต้องมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อให้กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้ประกอบการ หรือกลุ่มผู้ผลิตอื่นๆ สามารถนำไปประยุกต์และปรับใช้ต่อไปได้

6. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจดลิขสิทธิ์/สิทธิบัตรให้แพร่หลาย เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์โดยตรง รวมทั้งการรวมกลุ่มต่างๆ นั้น ควรจะมีการให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจ ในขณะเดียวกันก็มีการกำหนดกฎหมาย บทลงโทษแก่ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ความร่วมมือกันจากหลายๆ หน่วยงานทั้งภาครัฐ และชุมชน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมให้การพัฒนาสินค้าสหกรณ์และสินค้าโอท็อป ประสบความสำเร็จ เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ และสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองให้เข้ากับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้

ในภาพรวมสามารถสรุปวิธีการในการพัฒนาสินค้าสหกรณ์และสินค้าโอท็อป ได้ดังนี้

